

## ISPRING DASTURIDA FIZIKA FANIDAN TESTLAR YARATISH MEXANIZMLARI

*Xakimova Gulchehra Abdulla qizi*

*TATU FF akademik litseyi fizika fani o'qituvchisi*

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10370783>

*Annotatsiya* – Ushbu maqolada fizika fani ta'limida iSpring dasturidan foydalanib, testlar yaratish mexanizmlari haqida ilmiy fikrlar yoritilgan.

*Kalit so'zlar:* dastur, iSpring, kompyuter, fan, ta'lim, fizika, innovatsiya, laboratoriya, usul, mashg'ulot, faoliyat, dasturiy ta'minot.

Hozirda ta'lim jarayonidagi amalga oshirilayotgan o'zgarishlar, jumladan ilg'or innovatsion texnologiyalarning olib kirilishi ta'limni tizimli amalga oshirishga yangicha nuqtai nazardan yondoshishni talab qiladi. Bugungi kunda axborot vositalaridan barcha sohalarda keng qo'llanilgan bir vaqtda, fanlarni kompyuter dasturlari orqali fizik xodisalarni, tajribalarni namoyish qilish va kuzatishda, fizika kursida turli fizik jarayonlarni o'rganishda pedagogik dasturiy vositalardan keng foydalanish mumkin.

Pedagogik dasturiy vositalar – kompyuter texnologiyalari yordamida o'quv jarayonini qisman yoki to'liq avtomatlashtirish uchun mo'ljallangan didaktik vosita bo'lib, ular ta'lim jarayonini samaradorligini oshirishning istiqbolli shakllaridan biri hisoblanib, zamonaviy texnologiyalarning o'qitish vositasi sifatida ishlatiladi. Elektron testlar-saqlangan, ishlov berilgan va baxolash uchun kompg'yuter yoki telekommunikatsion texnikasi yordamida taqdim etiladigan testlar. Testlar berilishi o'rganilgan matnni talabaning yoki o'quvchining qanchalik darajada o'zlashtirganligi o'z-o'zini baholash imkonini beradi.

Hozirda shunday zamonaviy o'quv dasturiy vositalar ishlab chiqilganki, ular yordamida turli qiyinlik darajadagi testlarni yaratish va o'tkazish imkoni mavjud bo'lib, bularga oxirgi vaqtda keng tarqalgan, ta'lim jarayonida, jumladan fizika o'qitishda qo'llaniladigan dasturiy vositalar - ISpring dasturiy majmuasini misol qilib keltirish mumkin. Biz quyida iSpring dasturi asosida qanday qilib zamonaviy testlarni yaratish va o'tkazish mumkinligini ko'rib chiqamiz. Ushbu dastur mustaqil redaktor emas, balki Microsoft PowerPoint uchun ustqurma hisoblanadi. Bunday yondashuv, birinchi galda, ushbu mahsulotning keng ommalashgani bilan bog'liq.

Foydalanuvchilar u bilan ishlashni yangidan o'rganishlari shart emas va ular iSpring Suite ning nodir funksiyalari PowerPoint bilan qo'shilgan holdagi hamma imkoniyatlardan foydalanishlari mumkin. Ishga tushirishda paketdagi dasturlardan istalgani bilan ishlashni tanlash mumkin. SHunday qilib, Microsoft PowerPoint foydalanuvchilari uchun iSpring Suite yordamida slaydlarga ISpring QuizMaker dan testlar elementini qo'shish mumkindir. Testlar yordamida foydalanuvchilar taqdimotni qanchalik yaxshi o'zlashtirganliklarini

tekshirish mumkin. Yozish jarayoni dasturning alohida darchasida amalga oshiriladi, uerda slaydlarni tanlash, qo'shimchalar qo'shish va sozlashlarni bajarish mumkin.

Biz ko'rayotgan paket tarkibiga kiruvchi boshqa utilit -iSpring QuizMaker dan iborat. U iSpring Suite da yaratiladigan taqdimotlarning ichiga joylashtirish yoki alohida roliklar ko'rinishida chop etish mumkin bo'lgan testlar va so'rovnomalar tuzish uchun xizmat qiladi. Savollar turlari yetarlicha ko'p – testlar uchun o'n bitta va so'rovnoma-savollar uchun o'n ikkita. Har bir savolga bir nechta variant javoblar beriladi va to'g'risini ko'rsatiladi – agar savol sifatida albatta esse turidan foydalanilgan bo'lsa. Sozlashlarda urinib ko'rishlar soni, to'g'ri javoblar uchun ballar, umumiy o'tish bali, vaqtni cheklash va boshqa opsiyalarni ko'rsatish mumkin, shuningdek, pleerning tashqi ko'rinishi tanlanadi.

Demak, dastur yordamida tahlim jarayonini samaradorligini oshirish uchun interfaol testlar yaratish va so'rovlar o'tkazish mumkin, jumladan savollar orasida shaxobchalanish stsenariylari, test savolarini sozlanadigan dizayni, audio va video qo'shish, test savollariga redaktorning o'zida ovoz yozish, xabarlarga audio va , tasvirlar, formulalar qo'shish, to'g'ri va noto'g'ri javoblar uchun mahlumotni yashirin sozlash imkoniyati mavjud. Keltirilgan pedagogik dasturiy vositalarni o'quv jarayonida foydalanish, o'quvchilarning fizika fanini o'zlashtirishida hamda bilimlarini to'g'ri baholashda ijobiy natijalarga olib keladi.

#### **REFERENCES**

1. Tay Vaughan. Multimedia: Making It Work. Chapter 1: What Is Multimedia. 2011. ISBN: 978-0-07-174850-6/p.15
2. Bepalko V.P. Slagayemiye pedagogicheskoy texnologii. – M.: Pedagogika, 1989.
3. B.F.Izbosarov, I.R.Kamolov. Umumiy fizikadan laboratoriya ishlari. T.: Vorisnashriyot, 2007.